

Autorzy/Authors

Zbigniew Bereszyński – dr nauk humanistycznych w dziedzinie historii, adiunkt w Państwowym Instytucie Naukowym – Instytucie Śląskim w Opolu; zajmuje się głównie historią społeczno-polityczną Śląska Opolskiego oraz historią aparatu bezpieczeństwa w PRL; autor m.in. monografii *NSZZ „Solidarność” i rewolucja solidarnościowa na Śląsku Opolskim 1980–1990*, Opole 2014 i *Komunistyczny aparat bezpieczeństwa i ludność niemiecka na Górnym Śląsku w latach 1945–1990*, Opole–Gliwice 2017.

Tomasz Ceglarz – dr nauk humanistycznych w zakresie historii, absolwent Instytutu Historii UAM w Poznaniu, pracownik Oddziałowego Archiwum IPN w Poznaniu, członek powołanego przez IPN zespołu badawczego realizującego projekt naukowy „Kluby Inteligencji Katolickiej jako przestrzeń działań niezależnych inicjatyw w latach osiemdziesiątych XX w.”, autor kilkunastu artykułów naukowych i popularnonaukowych z zakresu historii regionalnej oraz politycznej.

Monika Choroś – dr, językoznawca, pracownik naukowy Państwowego Instytutu Naukowego – Instytutu Śląskiego w Opolu, autorka i współautorka licznych prac z zakresu nazewnictwa i przemian nazewniczych na Śląsku, m.in. monografii *Nazwy złożone w toponimii śląskiej*, Opole 2011. Członek zespołu redagującego wielotomową edycję *Słownika etymologicznego nazw geograficznych Śląska* (t. 2–17).

Adriana Dawid – dr, adiunkt w Katedrze Historii Śląska Instytutu Historii Uniwersytetu Opolskiego, badaczka dziejów Śląska w XIX i XX w., autorka i redaktorka kilkunastu monografii oraz ponad stu artykułów poświęconych regionalizmowi i zagadnieniom mniejszości narodowych na Śląsku.

Ewa Dawidejt-Drobek – dr nauk humanistycznych w zakresie kulturoznawstwa, edytor kilkudziesięciu publikacji naukowych i popularnonaukowych; zajmuje się m.in. zagadnieniami pamięci kulturowej, krajobrazu kulturowego i turystyki kulturowej; autorka monografii *Nazwy ulic w Nysie w kontekście pamięci kulturowej*, Opole 2015, oraz kilkudziesięciu artykułów w czasopiśmie naukowych i pracach zbiorowych, a także redaktor/współredaktor naukowy sześciu książek (część prac sygnowała wcześniej nazwiskiem Ewa Dawidejt-Jastrzębska).

Radosław Domke – dr hab., prof. nadzw., absolwent Uniwersytetu Zielonogórskiego, autor i redaktor licznych publikacji naukowych z zakresu historii najnowszej Polski oraz geopolityki, m.in.: *Między historią a geopolityką* (red., 2009); *Ziemie Zachodnie i Północne Polski w propagandzie lat 1945–1948* (2010), *Galopująca epoka* (2011), *Druga i trzecia niepodległość* (współred., 2011), *Przemiany społeczne w Polsce w latach 70. XX wieku* (2016), *Pędzące stulecie* (2016), H.J. Mackinder, *Demokratyczne ideały a rzeczywistość* (2016); wykładał w Hiszpanii, Niemczech i Polsce; na Uniwersytecie Zielonogórskim zatrudniony od 2007 r.; od 2012 r. sekretarz redakcji „Studiów Zachodnich”; członek zarządu zielonogórskiego oddziału PTH.

Joanna Dybowska – dr hab., ekonomistka, socjolożka, demografka, profesor Państwowego Instytutu Naukowego – Instytutu Śląskiego w Opolu, absolwentka Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu; w latach 1984–2013 związana z Wydziałem Ekonomicznym Uniwersytetu Opolskiego,

a od 2013 r. pracowała w Państwowym Instytucie Naukowym – Instytucie Śląskim w Opolu. W swoich badaniach zajmowała się problemami demograficznymi dotyczącymi zarówno Śląska Opolskiego, jak i całego kraju, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii depopulacji. Była członkiem Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, Stowarzyszenia Instytut Śląski oraz European Association for Population Studies (EAPS).

Agata Gabiś – dr, historyk sztuki i architektury, absolwentka historii sztuki UWr, adiunkt w Zakładzie Historii Kultury Materialnej w Instytucie Historycznym UWr.; zajmuje się historią architektury XX w., ze szczególnym uwzględnieniem polskiej architektury powojennej w kontekście artystycznym, politycznym, gospodarczym i socjologicznym. Współpracuje z instytucjami upowszechniającymi polską sztukę i historię, m.in. z Muzeum Architektury we Wrocławiu, Muzeum Współczesnym we Wrocławiu i Ośrodkiem „Pamięć i Przyszłość”.

Robert Klementowski – doktor habilitowany nauk historycznych, doktor nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa. Profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Wrocławskiego, naczelnik Oddziałowego Biura Badań Historycznych IPN we Wrocławiu. Zainteresowania badawcze koncentrują się wokół zagadnień historii politycznej i gospodarczej XX wieku, antropologii pamięci, fotografii, grafiki komputerowej, historii literatury. Autor m.in. monografii *Modelowe boksowanie ze światem. Polska literatura fantastyczna na przełomie lat 70 i 80 XX wieku*; *W cieniu sudeckiego uranu. Kopalnictwo uranu w Polsce w latach 1948–1973*; *Jeleniogórskie „Orlęta”*; *Zgorzelecka bezpieka 1945–1990*.

Jolanta Kluba – dr nauk społecznych, pracownik Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu, redaktor „Rocznika Ziemi Zachodnich” i „Wrocławskiego Rocznika Historii Mówionej”, członkini Polskiego Towarzystwa Socjologicznego. Interesuje się procesami partycypacji społecznej i publicznej oraz historią regionalną. Autorka artykułów naukowych i opracowań eksperckich z zakresu polityki społecznej i sektora pozarządowego.

Wiktor Krajniak – ur. 1986 r. w Zielonej Górze; absolwent historii, filozofii i politologii. W 2016 r. na Uniwersytecie Zielonogórskim obronił pracę doktorską dotyczącą dziejów energetyki wodnej na rzece Bóbr; do jego zainteresowań badawczych należą filozofia nauki i historia gospodarcza, ze szczególnym uwzględnieniem okresu industrializacji i rewolucji naukowo-technicznej. Pracuje w Szkole Podstawowej nr 5 w Zielonej Górze.

Jan Marcin Kula – profesor nauk humanistycznych, historyk i socjolog, emerytowany pracownik Uniwersytetu Warszawskiego, obecnie wykłada w Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie; specjalizuje się w historii społecznej; autor wielu publikacji z historii Polski i Ameryki Łacińskiej, podejmuje też temat pamięci historycznej i nośników pamięci.

Bernard Linek – historyk, doktor nauk humanistycznych, pracownik naukowy Państwowego Instytutu Naukowego – Instytutu Śląskiego w Opolu, redaktor naczelny półrocznika „Studia Śląskie”. Badacz historii politycznej, społecznej i kulturowej ze szczególnym uwzględnieniem Górnego Śląska; współredaktor publikacji *Górny Śląsk w Polsce Ludowej, t. 2, Przywódcy – bohaterowie – wrogowie*, Katowice-Opole 2017.

Marcin Musiał – ur. 1989 r., absolwent historii i historii sztuki na Uniwersytecie Wrocławskim, doktorant w Zakładzie Historii Śląska w Instytucie Historycznym UWr, gdzie bada procesy kształtowania tożsamości zbiorowej śląskich franciszkanów reformatów w XVII–XVIII w. Interesuje się historią kultury w nowożytności oraz po 1945 r., a także metodologią historii.

Marcin Owiński – dr nauk humanistycznych z zakresu historii, absolwent Wydziału Nauk Historycznych UMK w Toruniu oraz Podyplomowego Studium Muzealnictwa UJ w Krakowie. Od 1999 r. pracownik Muzeum Stutthof, kustosz dyplomowany, kierownik Działu Oświatowego Muzeum. Autor i redaktor publikacji edukacyjnych, naukowych i popularnonaukowych dotyczących historii najnowszej oraz dziejów Żuław, Stutthofu i Sztutowa, m.in.: *Polscy więźniowie polityczni w obozie Stutthof 1939–1945* (Toruń 2001); *Obóz-Muzeum. Trauma we współczesnym wystawiennictwie* (red.; Kraków 2013); *Historia gminy Stutthof do maja 1945 roku* (Sztutowo 2014); *Naznaczeni. Stutthof – Obozy – Sztutowo w latach 1945–1962*.

Dzieje gminy, gromady i miejsca pamięci (Sztutowo 2015); *Znaki (nie)pamięci. Teoria i praktyka upamiętniania w Polsce* (red.; Kraków 2016).

Piotr Pałys – dr hab., prof. Państwowego Instytutu Naukowego – Instytutu Śląskiego w Opolu, historyk zajmujący się historią najnowszą powszechną oraz Polski. Główne zainteresowania badawcze to: stosunki polsko-czeskie, dzieje Łużyc i Serbołużyczan, historia Śląska, źródłoznawstwo i biografistyka. Autor siedmiu książek oraz ponad 300 artykułów naukowych, opracowań źródłowych, omówień i recenzji oraz tekstów popularnonaukowych. Redaktor i współredaktor trzech monografii wieloautorskich.

Aleksandra Paprot-Wielopolska – dr nauk humanistycznych w zakresie etnologii, etnolożka/antropolożka kultury i kulturoznawczyni, pracuje w Dziale Badawczym Ośrodka „Pamięć i Przyszłość”, wiceprezeska Stowarzyszenia „Kochamy Żuławy” i członkini Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego (w tym Sekcji Stroju Ludowego oraz Sekcji Ukrainoznawczej); interesuje się dziedzictwem kulturowym, mechanizmami polityki pamięci i kształtowania tożsamości na obszarach postmigracyjnych oraz regionalizmem i aktywnością społeczności lokalnych. Autorka kilku książek oraz tekstów naukowych i popularyzatorskich o dziedzictwie kulturowym i tożsamości.

Marcin Podemski – absolwent historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (2006 r.), pracownik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Poznaniu.

Maria Jolanta Radziszewska – dr nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, adiunkt w Katedrze Dydaktyki i Historii Wychowania na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Interesuje się historią wychowania w XX w., historią edukacji regionu Warmii i Mazur, pedeutologią oraz relacjami polsko-rumuńskimi w zakresie szkolnictwa i oświaty. Autorka monografii *Nauczyciele szkół powszechnych i podstawowych na Warmii i Mazurach (1945–1956)* (Kraków 2011) oraz wielu artykułów poświęconych historii edukacji. Członek m.in. Towarzystwa Historii Edukacji, Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, Towarzystwa Naukowego im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie. Współpracuje ze Związkiem Polaków w Rumunii.

Marcin Sroka – dr, absolwent Uniwersytetu Opolskiego, aktualnie nauczyciel historii i wiedzy o społeczeństwie w Zespole Szkół w Żywcu Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Katowicach. Zainteresowania badawcze koncentruje wokół analizy zasobów wirtualnych źródeł wiedzy, a także działalności Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w województwie opolskim. Ostatnio opublikował *Opolski „biały dom” jako siedziba Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Opolu*, [w:] *Sztuka dawnego Opola*, red. B. Czechowicz, J. Filipczyk, A. Kozieł, Opole 2018, s. 213–226.

Marek Szajda – absolwent historii i etnologii w ramach Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych i Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego. Doktorant w Instytucie Historycznym UW. Interesuje się historią i kulturą Żydów, najnowszą historią Polski, dziejami Śląska oraz historią mówioną.

Kazimierz Szczygielski – dr hab., geograf, demograf, polityk społeczny i regionalny (poseł na Sejm I, II i III kadencji), profesor Politechniki Opolskiej i Państwowego Instytutu Naukowego – Instytutu Śląskiego w Opolu, absolwent Uniwersytetu Wrocławskiego. Zawodowo związany z Wydziałem Ekonomii i Zarządzania Politechniki Opolskiej, gdzie sprawował funkcję kierownika Katedry Polityki Regionalnej, oraz Państwowym Instytutem Naukowym – Instytutem Śląskim w Opolu, gdzie pracuje w Zakładzie Badań Regionalnych i Lokalnych. Wykładał w Wyższej Szkole Zarządzania i Administracji w Opolu. Przedmiotem jego naukowych dociekań są problemy demograficzne i społeczno-ekonomiczne ziem polskich, ze szczególnym uwzględnieniem Śląska Opolskiego.

Ryszard Tomkiewicz – dr hab., historyk, absolwent Uniwersytetu Gdańskiego. Pracownik Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie. Zajmuje się powojenną historią Warmii i Mazur. Autor sześciu monografii oraz ponad stu artykułów dotyczących powojennych dziejów regionu. Sekretarz Rady Naukowej Ośrodka Badań Naukowych oraz członek Zarządu Towarzystwa Naukowego im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie.

Marcin Tujdowski – dr, pracownik badawczo-analityczny Instytutu Zachodniego w Poznaniu. W latach 2008–2012 redaktor pisma „Siedlisko”, poświęconego zarówno społecznościom lokalnym, jak i całemu społeczeństwu Ziemi Zachodnich i Północnych.

Marceli Tureczek – dr hab., prof. UZ, zastępca dyrektora Instytutu Historii Uniwersytetu Zielonogórskiego, uczeń prof. Joachima Zdrenki, specjalizuje się w problematyce niemieckiego dziedzictwa kulturowego Polski Zachodniej ze szczególnym uwzględnieniem współczesnej Ziemi Lubuskiej oraz strat dóbr kultury. Autor kilkunastu książek i blisko 150 publikacji naukowych, redakcji naukowych i prasowych.

Jakub Tyszkiewicz – prof. dr hab., pracownik Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego, autor kilkunastu książek i ponad 180 artykułów, specjalizuje się w stosunkach polsko-amerykańskich po II wojnie światowej, dyplomacji oraz powojennej historii Dolnego Śląska i Wrocławia. Stypendysta m.in. Fundacji Fulbrighta, Amesbury Foundation i Fundacji Kościuszkowskiej, visiting profesor na uczelniach w Stanach Zjednoczonych (University of Massachusetts, Amherst, University of Washington, Seattle), Izraelu i Europie. Autor m.in. monografii *Rozbijanie monolitu. Polityka Stanów Zjednoczonych wobec Polski 1945–1988* (Warszawa 2015), współautor prac o historii Środy Śląskiej, Wołowa i Kostomłotów.

Maria Wagińska-Marzec – dr nauk humanistycznych; studiowała germanistykę na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Od 1977 r. pracownik naukowy Instytutu Zachodniego w Poznaniu; interesuje się kulturą i literaturą w zjednoczonych Niemczech, polsko-niemieckimi stosunkami kulturalnymi, a także zmianą nazewnictwa miejscowości na Ziemiach Zachodnich i Północnych po 1945 r. Opublikowała m.in.: *Protest-song w Republice Federalnej Niemiec w okresie kontestacji młodzieżowej* (1996), *Zmiany strukturalne i finansowo-organizacyjne w kulturze zjednoczonych Niemiec*, [w:] Z. Mazur, H. Orłowski, M. Wagińska-Marzec, *Kultura zjednoczonych Niemiec. Wybrane problemy* (2013), *Formy i płaszczyzny polsko-niemieckiego dialogu kulturalnego (1990–2010)*, [w:] *Polsko-niemieckie stosunki społeczne i kulturalne*, red. A. Sakson (2013).

Bogusław Wyderka – prof. dr hab., językoznawca, profesor zwyczajny Uniwersytetu Opolskiego, kierownik Katedry Języka Polskiego Instytutu Polonistyki i Kulturoznawstwa UO, specjalizuje się w socjolingwistyce, dialektologii i historii języka polskiego. Autor monografii: *Przedziwny wszędzie. O stylu Mikołaja Sępa Szarzyńskiego na tle tendencji stylistycznych poezji polskiego renesansu* (2002); *Cechy składniowo-stylistyczne siedemnastowiecznej prozy publicystycznej. Piśmiennictwo śląskie na tle ogólnopolskim* (1990) oraz *Język mówiony mieszkańców Baborowa na Śląsku Opolskim. Fonologia* (1984). Redaktor *Słownika gwar śląskich*, t. 1–16 (2000–2017). Opublikował również wiele artykułów dotyczących statusu dialektu śląskiego i jego standaryzacji.